

výslechem znalců — zda obžalovaná, vyměnivši postoupený byt za cukrářský krám částečně na útraty manželů H-ových, nezískala výnosnějšího pramene výživy, při čemž přebytek nebyl kryt ani částkou 5000 Kč, již mimo 11.500 Kč ke koupi krámu věnovala, ani případně větší činností k provozu obchodu potřebnou. Případné zjištění, že krám přeplatila, nemohlo by jí býti na újmu, prokáže-li se, že žádanou cenu za krám povolití musila, ježto by jinak nedostala jiného pramene výživy, který ztrátu zisku na podnájemném úplně vyvažuje. Kdyby tímto způsobem byla zjištěna objektivní skutková podstata přečinu podle Šu I čis. 1 lichovní novely, bude ještě po subjektivní stránce uvažovati, zda obžalovaná vědomě žádala (dala sobě poskytnouti) za postoupení svého bytu neoprávněný majetkový prospěch, zejména zda věděla, že cukrářský krám bude jí vynášeti více, než z pronajímání postoupeného bytu dostávala. Podobně závisí otázka viny spoluobžalovaného Jana E-a, kterému se klade za vinu, že závadné postoupení bytu sprostředkoval, na tom, zda si toho byl vědom, že svým sprostředkováním umožňuje obžalované, aby postoupením bytu docílila neoprávněný prospěch majetkový ve smyslu shora uvedeném. Těmito otázkami se nalézací soud vůbec nezabýval a bylo proto zmateční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a ježto se nelze obejít bez nového přelíčení, věc vrátiti soudu prvé stolice, by ji znova projednal a rozhodl.

Čis. 1993.

Hlavní otázku (§ 318 tr. ř.), týkající se spoluvinníka ve smyslu Šu 5 tr. zák., dlužno upravití tak, by v ní byl zřetelně vyznačen též skutek hlavního pachatele; stačí poukaz na otázku, týkající se tohoto. Není rozporu ve výroku porotců, odpověděli-li k hlavní otázce ohledně pachatele záporně, ohledně spoluvinníka kladně.

(Rozh. ze dne 25. května 1925, Zm II 144/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku porotního soudu v Novém Jičíně ze dne 19. února 1925, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem spoluviny na násilném smilstvu podle §§ 5, 127 tr. zák.

Důvody:

Porotní soudní dvůr dal porotcům (kromě otázek o pohnutkách skutků) dvě otázky a to: I. otázku hlavní: Jest obžalovaný Metoděj K. vinen, že v první polovici roku 1924 v N. s Augustou S-ovou, která nedokonala ještě 14. roku svého věku, vícekrát mimomanželské souložení předsevzal? II. otázku hlavní: Jest obžalovaná Josefa S-ová vinná, že v první polovici roku 1924 v N., nechavši Metoděje K-a se svou dcerou Augustou S-ovou spávat v téže posteli, k vykonání zlého skutku Metoděje K-a v I. otázce uvedeného nadržovala a k bezpečnému jeho vykonání přispěla? Porotci odpověděli k otázce I. sedmi hlasy »ano«, pět hlasy »ne« a k otázce II. osmi hlasy »ano«, čtyřmi hlasy »ne«. Uplat-

ňující důvody zmatečnosti podle čís. 6 a 9 Šu 344 tr. ř. vytýká zmateční stížnost, že úprava otázky II. porušila předpis Šu 318 tr. ř. a že výrok porotců sám sobě odporuje a jest nejasným. Stížnost jest v obou směrech v nepravu. Ovšem ustanovuje § 318 tr. ř., že v otázku hlavní sluší pojmáti všechny zákonné známky trestného činu a připojení zvláštní okolnosti činu, pokud to je nutno ku zřetelnému jeho označení. Hlavní otázku, týkající se spoluvinníka, dlužno proto upravit tak, by v ní byl zřetelně vyznačen též skutek hlavního pachatele v obou směrech, Šem 318 tr. ř. naznačených. Než k tomuto účelu stačí, pojme-li se v otázku, vztahující se na spoluvinníka, poukaz na otázku, týkající se hlavního pachatele. Jestliť takový poukaz zkratkou a rovná se rozvláčnějšímu opisu slov, jimiž jest v otázce, k níž se poukazuje, označen skutek hlavního pachatele dle zákonných známek dotýčeného deliktu a individualisován co do skutkových okolností. Sama stížnost uznává přípustnost takové úpravy otázek, týkajících se spoluvinníků, a odvozuje nepřípustnost její pro tuto trestní věc z toho, že porotci odpověděli záporně k otázce I., čímž stala se prý kladná odpověď k otázce II. nejasnou. Z toho jest zřejmo, že stížnost používá námitky, že úprava druhé hlavní otázky byla nedostatečnou, výhradně k doličení výtky, že výrok porotců jest formálně vadným, takže stížnost v pravdě uplatňuje jediný důvod zmatečnosti čís. 9 Šu 344 tr. ř. Arciť i ten bezdůvodně.

Výrok porotců není stížen vnitřním rozporem, kterážto vada předpokládá, že jsou výrokem současně zjištěny různé skutečnosti, které logicky vedle sebe obstáti nemohou. Zápornou odpovědí k některé otázce, obzvláště otázce hlavní, není zjištěno vůbec nic a není jí ani vyloučeno, že skutek v otázce naznačený byl spáchán. Neboť vzhledem na zákonnou úpravu hlavních otázek jest se porotcům vysloviti nejen o tom, staly-li se skutečnosti v otázce uvedené, nýbrž i o tom, naplňují-li tyto skutečnosti každou ze zákonných známek v otázce zmíněných, a i o tom, není-li tu důvod vinu vylučující. Z kterého z těchto hledisek dospěli porotci k záporné odpovědi, nelze z pouhého slova »ne« seznati. Výrok není ani nejasným. Má-li poukaz na otázku I., pokud se týče obrat »zlého skutku Metoděje K-a v první otázce uvedeného« význam zkratky, vyslovili porotci kladnou odpověď k otázce II., že Josefa S-ová jest vinna, že v první polovici roku 1924 v N. nechavši Metoděje K-a se svou dcerou Augustou S-ovou spávati v téže posteli, k vykonání toho, že Metoděj K. v první polovici roku 1924 v N. s Augustou S-ovou, která nedokonalá ještě 14. roku věku svého, vícekrát mimomanželské souložení předsevzal, nadržovala a k bezpečnému jeho vykonání přispěla. Tento výrok, jímž bylo s naprostou určitostí vysloveno, co vše vzali porotci ohledně Josefy S-ové za prokázáno, nestal se nejasným ani zápornou odpovědí k otázce I. a to zejména ne ohledně stěžovatelky Josefy S-ové. Třežbaže porotci takto nevyslovili současně s účinností i proti hlavnímu pachateli K-ovi, že skutek jemu za vinu daný spáchán byl, nebylo ani nejmenší pochybnosti, že tomu tak bylo. Stěžovatelka nikdy nepopřela, že došlo k závadným souložím a jak K., tak i Augusta S-ová souložě výslovně doznali. O nejasnosti (aneb o vnitřním rozporu) dalo by se mluviti nanejvýše jen ohledně hlavního pachatele. Ale právem nepokládá porotní soud výrok porotců vadným ani ohledně Metoděje K-a. Neboť

vzhledem na obhajobu jeho při hlavním přeličení, že mu Augusta S-ová o tom, že jí ještě není 14 let, řekla teprve po otěhotnění, a že to dříve nevěděl, mohli porotci, šetříce zásad Šu 326 tr. ř., odpovědět k otázce I. záporně, ač nepochybovali o tom, že závažné soulože skutečně se staly.

Čís. 1994.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Výrok, že útok pachatelův byl namířen proti demokraticko-republikánské formě Československé republiky, jest skutkovým zjištěním.

Pokud hlásání komunistických zásad mládeži spadá pod ustanovení Šu 14 čís. 1 zákona.

V subjektivním směru stačí k skutkové povaze přečinu rušení obecního míru dle Šu 14 čís. 1 zákona vědomí pachatelovo o protizákonnosti jeho činění.

(Rozh. ze dne 27. května 1925, Zm I 213/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 9. února 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecního míru podle Šu 14 čís. 1 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 Sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Právnímu posouzení věci nelze činiti důvodných výtek. Nálezací soud vzal za prokázáno, že obžalovaný za své řeči uvedl, že se komunistická mládež dnes sešla, by dala výraz své nespokojenosti nad systémem, s kterým nelze souhlasiti, by vyvinula svoje síly, dokud nebude dosavadní systém zaměněn za systém vlády dělníků a rolníků, a že za další řeči charakterisoval nespokojenost mládeže a řekl: »Jsme nositeli hnutí, které podvrátí základy spuchřelého světa, by je nahradilo vládou dělníků a rolníků, vládou komunistickou.« Soud vzal dále za zjištěno, že obžalovaný měl při slovech těch na zřeteli poměry v Československé republice a že jeho útok byl namířen proti demokraticko-republikánské formě Čs. státu. Jen tento skutkový podklad se zákonem porovnávati je stížnost při uplatňování hmotněprávního důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. oprávněna a jen na tomto podkladě jest jí nastoupiti důkaz, že zákona nebylo použito správně. Pokud se proto stížnost od této základny odchyluje a zejména znova uplatňuje, že výrok, pro nějž byl obžalovaný odsouzen, zněl a byl míněn jen všeobecně a že zákon takových výroků nepotlačuje, nelze k ní přihlížeti. Nezáleží na tom, že se obžalovaný ve své řeči nezabýval výslovně žádným z ústavních principů v čís. 1 Šu 14 zákona na ochranu republiky vypočtených a že zejména ani slovem se nezmínil o demokraticko-republikánské for-